

**ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ДЕРЖАВНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

Система управління якістю

Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015

Кафедра фінансів, обліку і оподаткування

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою

(пост. п. 5 від 26.02.2025 р.)

**БАНКІВСЬКИЙ МЕНЕДЖМЕНТ /
BANKING MANAGMENT**

**ПРОГРАМА / РОБОЧА ПРОГРАМА
COURSE SUMMARY / COURSE OUTLINE**

для студентів

освітній ступінь	магістр	/ Master
галузь знань	07 Управління та адміністрування	/ Management and Administration
спеціальність	072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок	/ Finance, Banking, Insurance and Stock Market
освітня програма	Фінансовий моніторинг та податковий менеджмент	/ Financial Monitoring and Tax Management
вид дисципліни	обов'язкова	

**Чернівці
2025**

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу ЧТЕІ ДТЕУ
заборонено**

Автор: Сергій Рилєєв, к.е.н., доцент кафедри фінансів, обліку і оподаткування ЧТЕІ ДТЕУ.

Програму / робочу програму розроблено на основі освітньо-професійної програми «Фінансовий моніторинг та податковий менеджмент», розглянуто і схвалено на засіданні кафедри фінансів, обліку і оподаткування 24 січня 2025 р., протокол № 9, затверджено вченою радою ЧТЕІ ДТЕУ 26 лютого 2025 р., протокол № 5.

Рецензенти: Юлія Маначинська, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, обліку і оподаткування ЧТЕІ ДТЕУ;
Пальчиков Сергій, директор відділення АТ «Кредобанк», м. Чернівці.

**БАНКІВСЬКИЙ МЕНЕДЖМЕНТ /
BANKING MANAGMENT**

**ПРОГРАМА / РОБОЧА ПРОГРАМА
COURSE SUMMARY/ COURSE OUTLINE**

Форма навчання	Денна / заочна
Семестр	2 / 3
Кількість кредитів	3,5
Мова викладання, навчання	Українська
Форма підсумкового контролю	Екзамен

ВСТУП

Сьогодні в умовах повномасштабного вторгнення військ РФ на територію України, одним з найбільш важливих факторів розвитку фінансових ринків, який безпосередньо впливає на ефективність їх функціонування, є банківський менеджмент. Саме банківський менеджмент покликаний бути тим поєднуючим ланцюжком між державою, бізнесом та громадянським суспільством в системі підтримання та повоєнної відбудови економіки України. Банківський менеджмент побудований на аналізі факторів фінансового ринку, прогнозуванні економічної ситуації та мінімізації банківських ризиків з метою максимізації прибутковості функціонування фінансово-кредитних установ. Основними напрями банківського менеджменту є: управління власним капіталом, активами, зобов'язаннями, ризиками, ліквідністю, фінансовими результатами банків.

Це в свою чергу обумовлює необхідність для сучасних фахівців-менеджерів, економістів-фінансистів, обліковців, аналітиків тощо оволодівати сучасними методами банківського менеджменту, що дозволить реалізовувати ефективне управління функціонуванням фінансово-кредитною установою.

Анотація: Навчальна дисципліна «Банківський менеджмент» призначена для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти ЧТЕІ ДТЕУ денної та заочної форми навчання галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», освітньої програми «Фінансовий моніторинг та податковий менеджмент».

Актуальність дисципліни зумовлена необхідністю побудови та використання майбутніми фахівцями об'єктивної системи банківського менеджменту при прийнятті обґрунтованих управлінських рішень в сучасних умовах господарювання, які характеризуються високим рівнем ризику та невизначеності.

Метою вивчення дисципліни «Банківський менеджмент» є формування у студентів теоретичних знань та практичних навичок з організації та методики банківського менеджменту в системі інформаційно-аналітичного забезпечення прийняття оперативних, тактичних та стратегічних управлінських рішень.

Предметом вивчення дисципліни є сукупність теоретико-методичних та організаційно-практичних засад банківського менеджменту в системі інформаційного забезпечення управління банківськими установами.

Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни передбачають успішне опанування курсів: «Фінансовий моніторинг», «Фінансова політика держави», «Податковий менеджмент», «Податкове планування та бюджетування», «Фінансове управління та контроль» тощо.

А також знання: теоретичних основ та методичного інструментарію

банківського менеджменту; системи оперативного, тактичного та стратегічного планування в банківських установах; організації та функціонування системи управління власним капіталом, зобов'язаннями, активами, ризиками, ліквідністю та фінансовими результатами діяльності банків; сучасних тенденцій розвитку методології та інструментарію банківського менеджменту в вітчизняному та міжнародному контексті.

Вміння: використовувати сучасний інструментарій, методи та моделі організації, планування й функціонування банківського менеджменту; застосовувати на практиці теоретико-методичних знань та організаційних аспектів в системі управління активами, пасивами, фінансовими результатами, грошовими потоками, ліквідністю та ризикованістю діяльності банківських установ; вдосконалювати набуті знання та практичні навички в сучасних умовах господарювання в контексті організації та функціонування банківського менеджменту.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

Практичне: формувати у здобувачів вищої освіти навичок щодо застосування методики банківського менеджменту в системі забезпечення максимізації ефективності функціонування фінансово-кредитних установ.

Освітнє: сприяти формуванню у здобувачів вищої освіти здатності до самоосвіти, що надасть їм змогу продовжувати вивчення специфіки банківського менеджменту в системі інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень після закінчення ЗВО.

Пізнавальне: залучати здобувачів вищої освіти до таких видів діяльності, які активізують й далі розвивають увесь спектр їхніх пізнавальних здібностей.

Розвиваюче: допомагати здобувачам вищої освіти у формуванні загальних компетентностей з метою розвитку особистої мотивації (цінностей, ідеалів); сприяти їхньому позитивному ставленню до вивчення інформаційно-аналітичного забезпечення прийняття управлінських рішень.

Соціокультурне: досягти розуміння щодо організації, формування та використання інформаційно-аналітичного забезпечення обґрунтування й прийняття управлінських рішень в системі постановки та вирішення широкого розмаїття професійно-фахових та академічних ситуацій.

Вивчення дисципліни «Банківський менеджмент» як обов'язкової освітньої компоненти освітньо-професійної програми передбачає формування та розвиток у здобувачів *інтегральної компетентності*, а саме здатності розв'язувати складні задачі і проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання у сфері *фінансів, банківської справи та страхування*, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Таблиця 1

Матриця результатів навчання та компетентностей, які формуються під час вивчення навчальної дисципліни
«Банківський менеджмент» відповідно до освітньо-професійної програми «Фінансовий моніторинг та податковий
менеджмент» та СВО

Програмні результати навчання	Компетентності																			
	Інтегральна	Загальні									Спеціальні (фахові)									
		01	02	03	04	05	06	07	08	09	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
ПР01. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи, страхування <i>та фондового ринку</i> у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.	+	+									+									
ПР02. Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи, страхування <i>та фондового ринку</i> .	+			+							+	+								
ПР03. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.	+	+										+		+		+				
ПР04. Відшуковувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи, страхування <i>та фондового ринку</i> .	+			+													+			+
ПР06. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях.	+			+			+													+
ПР07. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.	+									+			+							
ПР08. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи, страхування <i>та фондового ринку</i> та управляти ними.	+													+				+		+
ПР09. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, страхування <i>та фондового ринку</i> .	+						+	+					+		+					+
ПР10. Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.	+	+										+				+	+			
ПР11. Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту.	+					+							+	+		+				+

Продовження табл. 1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
ПР12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування <i>та фондового ринку</i> та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.	+					+							+	+						
ПР13. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.	+						+			+					+					
ПР14. Застосовувати методи і методики забезпечення діяльності сучасних систем фінансового моніторингу та податкового менеджменту у сфері фінансів, банківської справи, страхування <i>та фондового ринку</i> .	+	+		+	+	+					+	+		+			+			+
Перелік загальний та спеціальних (фахових) компетентностей																				
Загальні	Спеціальні (фахові)																			
ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК2. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії. ЗК7. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. ЗК8. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).	СК1. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи, страхування <i>та фондового ринку</i> у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності. СК2. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання. СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, страхування <i>та фондового ринку</i> . СК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування <i>та фондового ринку</i> . СК5. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію. СК6. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при розв'язанні складних задач і проблем у сфері фінансів, банківської справи, страхування <i>та фондового ринку</i> . СК7. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань у сфері фінансів, банківської справи, страхування <i>та фондового ринку</i> . СК8. Здатність застосовувати інноваційні підходи в сфері фінансів, банківської справи, страхування <i>та фондового ринку</i> . СК9. Здатність розробляти технічні завдання для проектування інформаційних систем у сфері фінансів, банківської справи, страхування <i>та фондового ринку</i> . СК10. Здатність застосовувати методи і методики забезпечення сучасних систем фінансового моніторингу <i>та податкового менеджменту в умовах невизначеності, ризику та/або асиметричності інформації</i> .																			

Таблиця 2

Результати навчання за дисципліною «Банківський менеджмент», методи викладання і навчання, форми оцінювання

Результати навчання		Методи викладання і навчання	Форми оцінювання	% у підсумковій оцінці дисципліни
Код*	Зміст			
1.1.	Знати теоретичні основи та методичний інструментарій банківського менеджменту	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	Ситуаційні завдання, тести, екзамен	5
1.2.	Знати систему оперативного, тактичного та стратегічного планування в банківських установах			5
1.3.	Знати організацію та функціонування системи управління активами, пасивами, грошовими потоками, прибутковістю (рентабельністю), кредитним інвестиційним портфелем, ліквідністю та ризикованістю тощо		Ситуаційні, практичні завдання, тести, екзамен	5
1.4.	Знати сучасні тенденції розвитку методології та інструментарію банківського менеджменту в вітчизняному та міжнародному контексті		Ситуаційні, практичні завдання, тести, екзамен	5
2.1.	Вміти використовувати сучасний інструментарій, методи та моделі організації, планування й функціонування банківського менеджменту		Практичні завдання, тести, екзамен	10
2.2.	Вміти застосовувати на практиці теоретико-методичні знання та організаційні аспекти в системі управління активами, пасивами, фінансовими результатами, грошовими потоками, ліквідністю та ризикованістю діяльності банківських установ		Практичні, індивідуальні завдання, тести, екзамен	15
2.3.	Вміти вдосконалювати набуті знання та практичні навички в сучасних умовах господарювання в контексті організації та функціонування банківського менеджменту		Практичні, індивідуальні завдання, тести, екзамен	15
3.	Формувати навички міжособистісної комунікації в ході вирішення колективних задач, вироблення рішень, взаємодії в середині груп		Ситуаційні завдання, кейси, тести, ділова гра	10
4.	На основі теоретичних знань та практичних навичок самостійно обґрунтовувати та ухвалювати ефективні оперативні, тактичні та стратегічні рішення в системі управління банківською установою		Ситуаційні, практичні, індивідуальні завдання, тести, екзамен	30
* 1 – знати; 2 – вміти; 3 – комунікація; 4 – автономність та відповідальність.				

* заповнюється за необхідністю, наприклад для практик, лабораторних занять тощо.

Таблиця 3

Співвідношення результатів навчання дисципліни «Банківський менеджмент» із програмними результатами навчання відповідно до освітньої-професійної програми «Фінансовий моніторинг та податковий менеджмент»

Номер в освітній програмі	Зміст програмних результати навчання (ПР)	Результати навчання								
		1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	3	4
ПР01	Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи, страхування <i>та фондового ринку</i> у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.	+	+	+	+	+	+	+		+
ПР02	Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи, страхування <i>та фондового ринку</i> .	+	+		+			+		
ПР03	Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.	+	+	+	+			+	+	
ПР04	Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи, страхування <i>та фондового ринку</i> .		+	+		+	+		+	+
ПР06	Доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях.		+	+		+	+		+	+
ПР07	Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.		+	+					+	
ПР08	Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи, страхування <i>та фондового ринку</i> та управляти ними.	+	+		+	+		+		
ПР09	Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, страхування <i>та фондового ринку</i> .		+	+		+	+	+		+
ПР10	Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.		+	+		+	+	+		+
ПР11	Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту.	+	+	+	+	+	+	+		+
ПР12	Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування <i>та фондового ринку</i> та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.		+	+		+	+	+	+	+
ПР13	Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.		+			+		+	+	+
ПР14	<i>Застосовувати методи і методики забезпечення діяльності сучасних систем фінансового моніторингу та податкового менеджменту у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.</i>	+	+	+	+	+	+	+		+

Розділ 1. Зміст навчальної дисципліни за темами

Зміст дисципліни «Банківський менеджмент» створює умови для опанування студентами специфіки управління банківськими установами, як цього вимагає освітній ступінь магістра з фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

Зміст програми / робочої програми спрямований на формування професійної комунікативної компетентності, яка розглядається як здатність розв'язувати спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі знань 07 «Управління та адміністрування» або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності. Розвиток комунікативної компетентності відбувається відповідно до здатності студентів навчатися, їх фахових знань та попереднього досвіду, і здійснюється у межах ситуативного контексту, пов'язаного з навчанням і спеціалізацією.

Шляхом аналізу потреб визначені необхідні комунікативні вміння, фахові ситуації та професійні сфери, в яких студенти будуть використовувати ці вміння. Програма / робоча програма надає перевагу тим навчальним потребам, що найбільше забезпечують іншомовну мовленнєву поведінку студентів у їх майбутній професійній діяльності.

Тема 1. Зміст і теоретичні основи банківського менеджменту

Зміст поняття «банківський менеджмент»: історичні аспекти та сучасні реалії. Об'єкти, суб'єкти та принципи банківського менеджменту. Напрями банківського менеджменту в контексті функціонування фінансової системи країни. Функції та завдання банківського менеджменту в сучасних умовах господарювання.

Особливості менеджменту у банках, що впливають з особливості банківської діяльності (нормативно-правові аспекти, моніторинг, контроль тощо). Чинники, що впливають на якість банківського менеджменту: кадри, інформаційні технології та програмне забезпечення. Види банківського менеджменту. Методичний інструментарій банківського менеджменту. Специфіка та акцентованість фінансового менеджменту у банківських установах.

Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти: 1-2, 4-7, 10, 12, 17, 19-23, 25-27.

Основний: 28-31.

Додатковий: 32-33, 36, 38-41.

Інтернет-джерела: 43-58.

Тема 2. Організація банківської діяльності

Організаційно-правові та управлінські аспекти створення й функціонування банківських установ. Принципи організаційного процесу у банку.

Типи систем управління банком. Види організаційних структур банківських установ. Причини та фактори зміни організаційної структури банків. Суб'єкти фінансового менеджменту банку та їх повноваження.

Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти: 1-7, 10-12, 17, 19-23, 25.

Основний: 28-31.

Додатковий: 32-33, 36-38.

Інтернет-джерела: 43-58.

Тема 3. Планування банківської діяльності

Сутність та необхідність планування діяльності банків. Основні завдання, які необхідно вирішити у процесі розробки плану діяльності банку. Аналіз фактичного становища банку та прогнозування майбутніх форм діяльності. Елементи плану. Вимоги до плану. Види планування у банку. Етапи процесу планування. Організація процесу планування у банківських установах.

Стратегічне планування та його особливості у банках. Види стратегій банку. Характеристика компонентів стратегії банку. SWOT-аналіз (аналіз переваг, слабких сторін, можливостей та небезпек) у загальній системі стратегічного планування діяльності банків. Правила створення місії банку. Основні компоненти місії банку. Філософія банку.

Тактичне планування. Складання бізнес-плану у банках. Фінансове планування та бюджетування.

Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти: 4, 10-12, 17, 19-23, 26, 27.

Основний: 28-31.

Додатковий: 32-33, 36-38.

Інтернет-джерела: 43-58.

Тема 4. Управління власним капіталом банківської установи

Концептуальні засади формування та функціонування (використання, зміни) власного капіталу банків. Структура власного капіталу банку. Необхідність та сутність субординованого капіталу у формуванні власного капіталу вітчизняних банків. Методи оцінки власного капіталу банку. Методика розрахунку та аналізу нормативів власного капіталу банківських установ, що

використовується НБУ. Визначення адекватності власних коштів банку: Базельська конвенція та вітчизняна практика. Новітні вимоги до визначення адекватності власного капіталу банківських установ.

Методика управління власним капіталом банку.

Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти: 3, 11, 15, 18-19.

Основний: 28-31.

Додатковий: 32-33, 38.

Інтернет-джерела: 43-58.

Тема 5. Управління зобов'язання банку

Сутність та структура залученого (зобов'язань) капіталу банку. Методи управління залученим капіталом банку. Створення системи гарантування вкладів фізичних осіб як передумова підвищення довіри населення до діяльності банків. Визначення депозитної процентної ставки. Розрахунок процентних витрат за депозитними операціями банків.

Сутність та структура запозиченого капіталу банку. Особливості управління запозиченим капіталом. Методи управління зобов'язаннями банку.

Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти: 3, 11, 19.

Основний: 28-31.

Додатковий: 32-33, 38, 42.

Інтернет-джерела: 43-58.

Тема 6. Управління активами банку

Кредитні операції в структурі банківських активів. Сутність кредитної політики банку. Фактори впливу на формування позичкової процентної ставки. Методи встановлення процентної ставки за кредитами. Методи управління кредитними ризиками банку. Методи управління ризиками на рівні окремого позичальника. Методи управління кредитним ризиком на рівні кредитного портфелю.

Загальна характеристика операцій банку з цінними паперами. Сутність та види інвестиційної політики банку. Прийняття рішень у сфері вибору цінних паперів як об'єктів інвестування. Сутність фондових індексів як індикаторів стану фондових ринків. Розрахунок систематичного та несистематичного ризику при здійсненні операцій з цінними паперами. Методи управління інвестиційними ризиками банків.

Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти: 3, 11, 14, 19.

Основний: 28-31.

Додатковий: 32-34, 38, 42.

Інтернет-джерела: 43-58.

Тема 7. Управління активами та пасивами банку

Стратегії управління активами і пасивами. Основні положення ГЕП-менеджменту. Управління прибутковістю банків. Визначення процентної та непроцентної маржі, чистої процентної та непроцентної маржі, чистої маржі операційного прибутку, чистого спреда, чистого прибутку у розрахунку на акцію (EPS), прибутковості активів (ROA), прибутковості капіталу (ROE). Взаємозв'язок показників прибутковості активів та капіталу банку.

Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти: 3, 11, 14, 19.

Основний: 28-31.

Додатковий: 32-34, 38, 42.

Інтернет-джерела: 43-58.

Тема 8. Управління банківськими ризиками

Сутність і класифікація банківських ризиків. Управління процентним ризиком комерційного банку. Методи визначення процентного ризику банку. Управління валютним ризиком комерційного банку. Особливості організації ризик-менеджменту по валютним ризикам. Управління ризиком відкритої валютної позиції. Управління ринковими ризиками комерційного банку. Управління ризиком зміни відсоткових ставок.

Методи хеджування ризиків за допомогою використання форвардних, ф'ючерсних контрактів, опціонів, СВОП-контрактів.

Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти: 3, 5, 8, 13, 16, 19, 24.

Основний: 28-31.

Додатковий: 32-34, 38.

Інтернет-джерела: 43-58.

Тема 9. Управління ліквідністю банку

Необхідність, сутність і вихідні положення управління ліквідністю банку. Централізоване управління ліквідністю банків, його необхідність, сутність, мета і завдання. Методи й інструменти централізованого управління

ліквідністю банків. Сутність, мета, завдання і складові елементи механізму децентралізованого управління ліквідністю банку.

Методи оцінювання стану ліквідності банку: метод фондowego пулу, його сутність і умови застосування. Визначення ліквідної позиції банку, джерела урегулювання дефіциту (надлишкової) ліквідності банку і критерії їх вибору. Метод структурування фондів в оцінюванні ліквідності банків: сутність і умови застосування. Метод показників ліквідності; метод, заснований на сигналах, що надходять із ринку, їх сутність та економічна оцінка переваг і недоліків. Закордонний досвід управління ліквідністю банків і можливості його застосування банками в Україні. Стандарти Базеля III щодо ліквідності банку.

Стратегії управління ліквідністю банку: стратегія трансформації активів; стратегія запозиченої ліквідності; стратегія збалансованого управління ліквідністю банку: їх сутність і джерела урегулювання ризику ліквідності банку.

Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти: 3, 9, 19, 24.

Основний: 28-31.

Додатковий: 32-33, 38.

Інтернет-джерела: 43-58.

Тема 10. Управління фінансовими результатами діяльності банку

Необхідність оцінки фінансових результатів діяльності банку й етапи їх аналізу. Склад, структура доходів і витрат банку й фактори, що їх визначають.

Аналіз відсоткових доходів і витрат банку і використання його результатів у виявленні резервів підвищення прибутковості його діяльності. Структурний аналіз відсоткових доходів і витрат банку. Факторний аналіз відсоткових доходів і витрат банку.

Значення й джерела формування прибутку банку. Організація управління прибутком банку. Структурний аналіз прибутку банку. Управління прибутком банку на рівні його структурних підрозділів. Управління рентабельністю окремих напрямків роботи банку.

Управління рентабельністю банківського продукту. Показники прибутковості роботи банку.

Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти: 3, 11, 19, 24.

Основний: 28-31.

Додатковий: 32-33, 38.

Інтернет-джерела: 43-58.

Розділ 2. Структура дисципліни та розподіл годин за темами (тематичний план)

Таблиця 4

Тематичний план
з дисципліни «Банківський менеджмент»
для студентів 1 курсу освітнього ступеня «магістр» спеціальності 072 «Фінанси,
банківська справа, страхування та фондовий ринок»
денної / заочної форми навчання

Назва теми	Кількість годин				Форми контролю *
	Усього годин	з них			
		Лекції	Практичні	Самостійна робота студентів	
Тема 1. Зміст і теоретичні основи банківського менеджменту	6/8,25	0,5/0,25	0,5/-	5/8	О, Т
Тема 2. Організація банківської діяльності	11/9	0,5/-	0,5/-	10/9	О, Т, З
Тема 3. Планування банківської діяльності	11/8,5	0,5/-	0,5/0,5	10/8	О, Т, З
Тема 4. Управління власним капіталом банківської установи	11/10,75	2/0,25	2/0,5	7/10	О, Т, З, ІЗ, П
Тема 5. Управління зобов’язаннями банку	11/10,75	2/0,25	2/0,5	7/10	О, Т, З, ІЗ, П
Тема 6. Управління активами банку	11/10,75	2/0,25	2/0,5	7/10	О, Т, З, ІЗ, П
Тема 7. Управління активами та пасивами банку	11/10,75	0,5/0,25	0,5/0,5	10/10	О, Т, З, ІЗ, П
Тема 8. Управління банківськими ризиками	11/12,75	2/0,25	2/0,5	7/12	О, Т, З, ІЗ, П
Тема 9. Управління ліквідністю банку	11/10,75	2/0,25	2/0,5	7/10	О, Т, З, ІЗ, П
Тема 10. Управління фінансовими результатами діяльності банку	11/12,75	2/0,25	2/0,5	7/12	О, Т, З, ІЗ, П
Підсумковий модульний контроль	2/-	Х	2/-	Х	ПКР
Разом	105/105	14/2	14/4	77/99	Х
Підсумковий контроль – екзамен					
* Форми контролю: О – опитування; Т – тестування; З – вирішення та перевірка ситуаційних завдань; ІЗ – перевірка індивідуальних завдань; П – наукове повідомлення; ПКР – підсумкова контрольна робота.					
Денна форма навчання Загальний обсяг 105 год., у тому числі: лекцій – 14 год.; практичні заняття – 14 год.; самостійна робота – 77 год.		Заочна форма навчання Загальний обсяг 105 год., у тому числі: лекцій – 2 год.; практичні заняття – 4 год.; самостійна робота – 99 год.			

Розділ 3. Тематика та зміст лекційних, лабораторних занять, самостійної роботи студентів

Таблиця 5

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год., денна/заочна
1	2	3
Знати: - зміст, мету, завдання, об'єкт і предмет банківського менеджменту та його невід'ємної складової – фінансового менеджменту; - завдання фінансового менеджменту в банку за кожним з напрямків управління банківською діяльністю; - особливості фінансового менеджменту банку та чинники, що їх обумовлюють. Вміти: - розкрити зміст банківського менеджменту, його об'єктивну зумовленість в умовах ринкової економіки; - обґрунтувати мету, завдання банківського менеджменту; - визначати сутнісні характеристики фінансового менеджменту в банку і його завдання за основними напрямками управління банківською діяльністю; - використовувати методичний інструментарій сучасного банківського менеджменту; - виокремлювати і пояснювати особливості фінансового менеджменту в банках у сучасних умовах.	Лекція 1. Зміст і теоретичні основи банківського менеджменту <i>План лекції</i> 1. Менеджмент як система управління банком: зміст, суб'єкти, об'єкти та принципи банківського менеджменту. 2. Функції менеджменту банківської установи. 3. Інструментарій фінансового менеджменту в банку. 4. Організація фінансового менеджменту в комерційному банку. Список рекомендованих джерел: Нормативно-правові акти: 1-2, 4-7, 10, 12, 17, 19-23, 25-27. Основний: 28-31. Додатковий: 32-33, 36, 38-41. Інтернет-джерела: 43-58. Практичне заняття 1. Теоретичні аспекти банківського менеджменту <i>Питання для обговорення:</i> Яка основна мета та завдання банківського менеджменту? Окресліть та розкрийте основні принципи функціонування та розвитку універсального банку. Які функції виконує банківський менеджмент? Визначить та охарактеризуйте методичний інструментарій банківського фінансового менеджменту. Які нормативно-правові акти впливають на функціонування банківської установи в цілому та організації банківського менеджменту зокрема? <i>Дайте оцінку впливу запровадження воєнного стану в Україні на функціонування банків та побудову фінансового менеджменту?*</i> З якими науками та яким чином пов'язаний економічний аналіз? * Розкрийте зміст поняття «магічний трикутник цілей банку». * Визначить зв'язок дисципліни «Банківський менеджмент» з іншими науками. *	0,5/0,25 0,5/-

Продовження табл. 5

1	2	3
	<i>Завдання та проблемні ситуації:</i> Завдання № 1. Засвоєння термінології: банк, банківська діяльність, банківська ліцензія, нормативно-правові акти НБУ, банківський менеджмент, фінансовий менеджмент у банку тощо. Завдання № 2. Розкриття змісту «банківський менеджмент» в контексті побудови та функціонування банківської системи України та інших держав. Завдання № 3. Визначення та обґрунтування перспектив й напрямів розвитку банківського менеджменту як науки*. <i>Тестування за темою.</i>	
	Самостійна робота студентів Вивчення теоретичного матеріалу (опрацювання лекційного матеріалу та додаткової джерел) підготовка до практичного заняття. <i>Питання для самостійної роботи (підготовки):</i> 1. Визначити та охарактеризувати більш детально міжпредметні зв'язки банківського менеджменту з іншими дисциплінами. 2. Дати поглиблену характеристику місця та ролі банківського менеджменту в системі прийняття оперативних, тактичних та стратегічних управлінських рішень. 3. Дослідити проблеми та перспективи розвитку банківського менеджменту з точки зору науки, теорії та практики в сучасних умовах господарювання.	5/8
Знати: - організаційно-правові аспекти створення та функціонування банківських установ; - системи управління банківською установою - зміст, переваги та недоліки централізованого і децентралізованого управління банківською діяльністю; - види організаційної побудови і фінансової структури банку; - порядок та процедури зміни організаційної структури банків; - альтернативні структури управління банком, їх сутність, переваги та недоліки.	Лекція 2. Організація банківської діяльності <i>План лекції</i> 1. Сутність і зміст організації банківської діяльності. 2. Принципи організаційного процесу у банку. 3. Типи систем управління банком. 4. Види організаційних структур банківських установ. 5. Причини та фактори зміни організаційної структури банків. 6. Суб'єкти управління банку та їхні повноваження. Список рекомендованих джерел: Нормативно-правові акти: 1-7, 10-12, 17, 19-23, 25. Основний: 28-31. Додатковий: 32-33, 36-38. Інтернет-джерела: 43-58.	0,5/-

Продовження табл. 5

1	2	3
Вміти: - опрацьовувати нормативно-правові акти, які регламентують порядок здійснення банківської діяльності та контролю за нею; - визначати сферу компетенції вищих керівних і контролюючих органів управління банку; - оцінювати переваги і недоліки централізованого та децентралізованого управління банківської діяльності; - визначати умови для застосування певної організаційної, фінансової та управлінської структури; - обґрунтовувати та застосовувати порядок зміни організаційної структури банку.	Практичне заняття 2. Правові та організаційні основи здійснення та управління банківською діяльністю <i>Питання для обговорення:</i> У чому полягає зміст та особливості здійснення банківської діяльності? Охарактеризуйте порядок створення та функціонування: вищого органу управління банком; виконавчого (виконавчих) органу банку; наглядового (наглядових) органів банку; контролюючих органів банку. Які особливості організаційної структури банку за бюрократичного принципу? Охарактеризуйте функціональну та дивізійну структуру управління банком. <i>З якою метою створюються у банку адаптивні організаційні структури? Перелічіть різновиди адаптивних організаційних структур.</i> * Які переваги та недоліки централізованої та децентралізованої системи управління банком? Окресліть функціональні обов'язки штабних і лінійних підрозділів банку. <i>Обґрунтуйте вибір організаційної структури банку.</i> * <i>Розкрийте порядок зміни організаційної структури банку.</i> * <i>Завдання та проблемні ситуації:</i> Завдання № 1. Засвоєння термінології: банківська діяльність; асоційована особа; афілійована особа банку; банк з іноземним капіталом; банківська група; банківська ліцензія; банківська холдингова компанія; видача банківської ліцензії; відкликання банківської ліцензії; Державний реєстр банків; дочірня компанія; інспекційна перевірка банку; істотна участь; керівники юридичної особи (крім банків); ключовий учасник юридичної особи; колективна придатність; контролер; контроль; конфлікт інтересів; ліквідація банку; материнський банк; публічна компанія; реорганізація банку; системно важливий банк; структура власності юридичної особи; учасник банківської групи; фінансове оздоровлення банку тощо. Завдання № 2. Вирішення та перевірка ситуаційних завдань. Завдання № 3. <i>Особливості здійснення та управління банківською діяльністю в умовах запровадження воєнного стану в Україні.</i> * <i>Тестування за темою.</i>	0,5/-
	Самостійна робота студентів Вивчення теоретичного матеріалу (опрацювання лекційного матеріалу та додаткової джерел) підготовка до практичного заняття. <i>Питання для самостійної роботи (підготовки):</i> 1. Більш детально опрацювати нормативно-правову базу яка регламентує діяльність банківських установ (Закони України «Про банки і банківську діяльність», «Про НБУ», «Про фінансові послуги та фінансові компанії», Методичні рекомендації щодо організації корпоративного управління в банках України, Інструкція про порядок регулювання діяльності банків в Україні тощо). 2. Дайте оцінку державного регулювання створення та функціонування банків в Україні. 3. Охарактеризуйте розподіл обов'язків, відповідальності та делегування повноважень при різних організаційних структурах управління в банках.	10/9

Продовження табл. 5

1	2	3
Знати: - зміст, види, етапи та організацію планування діяльності банку; - загальну характеристику та складові частини бізнес-плану банку; - методику тактичного та стратегічного планування (аналізу) банківських установ; - концептуальні засади фінансово-го планування та бюджетування в банку.	Лекція 3. Планування банківської діяльності <i>План лекції</i> 1. Сутність і види планування у банку. 2. Стратегічне планування у банку, його етапи. 3. Тактичне планування. Складання бізнес-плану в банках. 4. Фінансове планування та бюджетування. Список рекомендованих джерел: Нормативно-правові акти: 4, 10-12, 17, 19-23, 26, 27. Основний: 28-31. Додатковий: 32-33, 36-38. Інтернет-джерела: 43-58.	0,5/-
Вміти: - застосовувати методичний інструментарій планування банківської діяльності; - визначати види планування банківської діяльності залежно від мети, рівня розробки та часового лагу (потреб управління); - здійснювати планування (складання планів та бюджетів) діяльності банку та визначати зміст плану в залежності від його виду; - обґрунтовувати концепцію інформаційного забезпечення банківського менеджменту (бюджетування чи за рамками бюджетів).	Практичне заняття 3. Теоретико-методичні та організаційно практичні аспекти планування банківської діяльності <i>Питання для обговорення:</i> Які особливості планування банківської діяльності на відміну від підприємств і бюджетних установ? Розкрийте класифікацію планування діяльності банківських установ? Охарактеризуйте концептуальні засади оперативного, тактичного та стратегічного планування банківської діяльності? <i>Дайте визначення понять «фінансовий контролінг», «бюджетування» та «бюджет» в контексті здійснення банківської діяльності. * Охарактеризуйте та визначить роль методики SWOT та PEST-аналізів в системі планування банківської діяльності. Дайте характеристику системи методів бюджетування, які можуть бути використані у банківській діяльності. * Види бюджетів та їх характеристика в системі бюджетування банківської діяльності. *</i> <i>Завдання та проблемні ситуації:</i> Завдання № 1. Засвоєння термінології: бюджет, бюджетування, бізнес-план, маркетинговий план, фінансовий план, прогнозування, стратегічне планування, оперативне управління, тактичне планування, концепція «Beyond Budgeting», PEST-аналіз, SPACE-аналіз, SWOT-аналіз тощо. Завдання № 2. Вирішення та перевірка ситуаційних завдань Завдання № 3. Особливості планування банківської діяльності в умовах запровадження воєнного стану в Україні. * <i>Тестування за темою.</i>	0,5/0,5

Продовження табл. 5

1	2	3
	Самостійна робота студентів Вивчення теоретичного матеріалу (опрацювання лекційного матеріалу та додаткової джерел) підготовка до практичного заняття. <i>Питання для самостійної роботи (підготовки):</i> 1. Більш детально дослідити методику оперативного, тактичного та стратегічного планування банківської діяльності (банчмаркінг, модель BCG, модель GE / Mc Kinsey, модель «Shell / DPM», матриця «Важливість / Результативність», індекс Герфіндаля. 2. Дати оцінку концепцій в та поза рамками бюджетування. 3. Розкрити зміст прогнозування банківської діяльності.	10/8
Знати: - порядок формування власного капіталу банку та його класифікацію; - методику визначення вартості власного капіталу та його складових елементів; - методологічні та методичні засади управління власним капіталом банку й показники, що характеризують ефективність його використання.	Лекція 4. Управління власним капіталом банківської установи <i>План лекції</i> 1. Суть і призначення власного капіталу банків. 2. Види капіталу комерційних банків та методи оцінки його вартості. 3. Визначення адекватності власних коштів банку: Базельська конвенція та вітчизняна практика. 4. Новітні вимоги до визначення адекватності власного капіталу банківських установ. 5. Методи управління власним капіталом банку. Список рекомендованих джерел: Нормативно-правові акти: 3, 11, 15, 18-19. Основний: 28-31. Додатковий: 32-33, 38. Інтернет-джерела: 43-58.	2/0,25
Вміти: - обчислювати розмір власного капіталу банку і оцінювати його достатність для банку; - визначати вартість власного капіталу в цілому та його складових; - обирати джерела нарощування власного капіталу банку та давати оцінку ефективності управління власним капіталом банку.	Практичне заняття 4. Теоретико-методичні та організаційно-практичні засади управління формуванням та використанням власного капіталу банку <i>Питання для обговорення:</i> Охарактеризуйте зміст, особливості формування та використання власного капіталу банку. Які функції виконує власний капітал банку. Розкрийте порядок та методику визначення вартості власного капіталу банку. Які фінансові показники використовують сьогодні регулюючі органи в системі оцінювання адекватності банківського капіталу? У чому відмінність між основним (1 рівня) та додатковим (2 рівня) капіталом? Дайте характеристику методів управління власним капіталом банку. <i>Які спільні риси та відмінності між вітчизняною та зарубіжною практикою формування, використання власного капіталу банку? *Охарактеризуйте переваги та недоліки методів управління власним капіталом. *</i>	2/0,5

Продовження табл. 5

1	2	3
	<i>Завдання та проблемні ситуації:</i> Завдання № 1. Засвоєння термінології: власний капітал, адекватність власного капіталу, банк з іноземним капіталом, банківська холдингова компанія, дочірня компанія, пруденційні нормативи, істотна участь, капітал статутний, регулятивний капітал, коефіцієнт левериджу, комбінований буфер капіталу, ланцюг володіння корпоративними правами юридичної особи, материнський банк, нормативи достатності капіталу, розкриті резерви, споріднена особа, структура власності юридичної особи, учасники банку, учасник юридичної особи, Базельська конвенція тощо. Завдання № 2. Вирішення та перевірка ситуаційних завдань. Завдання № 3. Заслуховування та захист індивідуальних завдань та наукових повідомлень.* <i>Тестування за темою.</i>	
	Самостійна робота студентів Вивчення теоретичного матеріалу (опрацювання лекційного матеріалу та додаткової джерел) підготовка до практичного заняття. <i>Питання для самостійної роботи (підготовки):</i> 1. Більш детально опрацювати нормативно-правові акти, які регламентують порядок формування та використання власного капіталу банку (Закон України «Про банки і банківську діяльність», Директиви ЄС, Положення про порядок подання відомостей про структуру власності банку, Положення про порядок формування та зберігання обов'язкових резервів банками України та філіями іноземних банків в Україні, Базельська конвенція тощо). 2. Сучасні новації в системі управління власним капіталом в Україні та світі. 3. Підготовка індивідуальних завдань та наукових повідомлень.	7/10
Знати: - склад зобов'язань банку; - зміст та вихідні положення управління зобов'язаннями банку; - методологічні засади формування та реалізації депозитної політики банків; - методи управління депозитними та недепозитними ресурсами банку та систему показників оцінки ефективності менеджменту його зобов'язань.	Лекція 5. Управління зобов'язаннями банку <i>План лекції</i> 1. Зміст та склад зобов'язань банку. 2. Політика банку щодо мобілізації ресурсів на фінансових ринках. 3. Цінові та нецінові методи управління залученими ресурсами. 4. Визначення вартості банківських ресурсів. 5. Особливості управління запозиченими ресурсами банку. Список рекомендованих джерел: Нормативно-правові акти: 3, 11, 19. Основний: 28-31. Додатковий: 32-33, 38, 42. Інтернет-джерела: 43-58.	2/0,25

Продовження табл. 5

1	2	3
Вміти: - охарактеризувати концептуальні засади управління зобов'язаннями банку та депозитної політики банків; - застосовувати методику управління депозитними та недепозитними ресурсами банку; - обчислювати реальну для вкладника та банку ціну залучених ресурсів; - оцінювати привабливість відсоткової політики банку на основі співставлення ставок вкладного процента з індексами ставок депозитів фізичних осіб, що визначають НБУ та рейтингові агентства; - оцінювати ефективність управління зобов'язаннями банку.	Практичне заняття 5. Концептуальні засади управління зобов'язаннями банку <i>Питання для обговорення:</i> Визначить та окреслить склад й класифікацію зобов'язань банку. Розкрийте концептуальні засади управління депозитними зобов'язаннями банку. Охарактеризуйте методику ціноутворення на банківські депозити. У чому суть способу визначення вартості банківських ресурсів, відомого як «метод додаткових витрат»? Які заходи у сфері управління пасивами є найвигіднішими для банку у період зниження ринкових процентних ставок? *. Які заходи у сфері управління пасивами є найвигіднішими для банку у період підвищення ринкових процентних ставок? * <i>Завдання та проблемні ситуації:</i> Завдання № 1. Засвоєння термінології: банківські зобов'язання, банківський кредит, банківські рахунки, кредитор банку, депозит, строковий депозит, депозит на вимогу, депозитні та недепозитні ресурси банку, запозичені ресурси, середня відсоткова ставка, базова депозитна ставка, міжбанківські кредити, кількісний тендер, процентний тендер, операція РЕПО тощо. Завдання № 2. Вирішення та перевірка ситуаційних завдань. Завдання № 3. Заслуховування та захист індивідуальних завдань та наукових повідомлень.* <i>Тестування за темою.</i>	2/0,5
	Самостійна робота студентів Вивчення теоретичного матеріалу (опрацювання лекційного матеріалу та додаткової джерел) підготовка до практичного заняття. <i>Питання для самостійної роботи (підготовки):</i> 1. Науково-перспективні світові та вітчизняні концепції управління зобов'язаннями банку. 2. Підготовка індивідуальних завдань та наукових повідомлень.	7/10
Знати: - склад та класифікацію активів банку; - концептуальні засади управління активами банку в цілому, кредитним та інвестиційним портфелем зокрема; - особливості та методику ціноутворення кредитів банків; - теоретико-методичні та організаційно практичні аспекти управління позабалансовою діяльністю банку.	Лекція 6. Управління активами банку План лекції 1. Характеристика активів банку. Сутність управління банківськими активами. 2. Управління кредитним портфелем банку. 3. Ціноутворення банківських кредитів. 4. Управління інвестиційним портфелем банку. 5. Управління позабалансовою діяльністю банку. Сутність і механізм сек'юритизації. Список рекомендованих джерел: Нормативно-правові акти: 3, 11, 14, 19. Основний: 28-31.	2/0,25

Продовження табл. 5

1	2	3
	Додатковий: 32-34, 38, 42. Інтернет-джерела: 43-58.	
Вміти: - використовувати методичний інструментарій управління активами, кредитним і інвестиційним портфелем; - визначати переваги та недоліки зростання касових активів банку з точки зору банківського менеджменту; - аналізувати ліквідність, ризикованість, якість активів банку; - обґрунтовувати управлінські рішення щодо формування кредитного та інвестиційного портфелю банку; - давати оцінку доцільності фінансового менеджменту банку щодо сек'юритизації активів.	Практичне заняття 6. Концептуальні засади управління активами банку <i>Питання для обговорення:</i> Які основні напрями розміщення коштів банківськими установами та їх характеристика? Окреслить методичні засади управління активами банків. У чому полягають переваги і недоліки зростання касових активів банку з точки зору банківського менеджменту? Охарактеризуйте показники, які використовуються для оцінювання якості активів банку. Розкрийте зміст формування кредитної політики банку. Охарактеризуйте процес банківського кредитування. <i>Яка відмінність між активною і пасивною інвестиційною стратегією банку?*</i> Зазначте причини розширення позабалансових операцій банку в сучасних умовах господарювання. * У чому полягає суть сек'юритизації? <i>Завдання та проблемні ситуації:</i> Завдання № 1. Засвоєння термінології: активи банку, первинні та вторинні резерви, касові активи, дохідні (робочі) активи, капіталізовані активи, інвестиційні активи, ліквідність активу, якість активу, кредитний та інвестиційний портфель, позабалансова діяльність банку, сек'юритизація тощо. Завдання № 2. Вирішення та перевірка ситуаційних завдань. Завдання № 3. Заслуховування та захист індивідуальних завдань та наукових повідомлень.* <i>Тестування за темою.</i>	2/0,5
	Самостійна робота студентів Вивчення теоретичного матеріалу (опрацювання лекційного матеріалу та додаткової джерел) підготовка до практичного заняття. <i>Питання для самостійної роботи (підготовки):</i> 1. Науково-перспективні світові та вітчизняні концепції управління активами банку. 2. Підготовка індивідуальних завдань та наукових повідомлень.	7/10
Знати: - методологічні засади управління активами й пасивами банку; - систему стратегій управління активами та пасивами банку; - аналітичне забезпечення реалізації інтегрованого підходу до управління активами і пасивами банку.	Лекція 7. Управління активами та пасивами банку План лекції 1. Сутність і зміст концепції інтегрованого підходу до управління активами і пасивами банку (УАП). 2. Стратегії управління активами та пасивами банків. 3. Методи управління активами та пасивами банківських установ. 4. Система аналітичних показників при реалізації інтегрованого підходу до управління активами та пасивами банку.	0,5/0,25

Продовження табл. 5

1	2	3
	Список рекомендованих джерел: Нормативно-правові акти: 3, 11, 14, 19. Основний: 28-31. Додатковий: 32-34, 38, 42. Інтернет-джерела: 43-58.	
Вміти: - застосовувати на практиці концептуальні засади управління активами та пасивами банку; - обирати найбільш ефективні методи та оцінювати ефективність управління чутливими активами й пасивами банку; - використовувати аналітичний інструментарій в системі обґрунтування управлінських рішень щодо формування та використання (розміщення) активів й зобов'язань банку.	Практичне заняття 7. Концептуальні засади інтегрованого управління активами та пасивами банку <i>Питання для обговорення:</i> У чому полягає зміст поняття «управління активами-пасивами» у банківському менеджменті? Визначить та розкрийте зміст принципів інтегрованого управління активами та пасивами банку. Які активи та пасиви є чутливими до змін у процентних ставках? Визначте переваги та недоліки збалансованої й незбалансованої стратегії управління активами-пасивами. Окресліть систему аналітичних показників, їх економічних зміст та алгоритми, що характеризують ефективність управління активами та пасивами банку. <i>Організаційна структура управління активами і пасивами банку. Комітет з управління активами та пасивам. *</i> <i>Завдання та проблемні ситуації:</i> Завдання № 1. Засвоєння термінології: активи та пасиви банку, фінансові потоки банку, збалансована та незбалансова стратегії управління активами-пасивами банку, геп-метод, дисбаланс, дюрація, імунізація, валютний метчинг, комітет з управління активами і пасивами банку (ALCO) тощо. Завдання № 2. Вирішення та перевірка ситуаційних завдань. Завдання № 3. Заслуховування та захист індивідуальних завдань та наукових повідомлень.* <i>Тестування за темою.</i>	0,5/0,5
	Самостійна робота студентів Вивчення теоретичного матеріалу (опрацювання лекційного матеріалу та додаткової джерел) підготовка до практичного заняття. <i>Питання для самостійної роботи (підготовки):</i> 1. Науково-перспективні світові та вітчизняні концепції управління активами-пасивами банку. 2. Підготовка індивідуальних завдань та наукових повідомлень.	10/10
Знати: - зміст та класифікацію ризиків, які притаманні банківській діяльності; - концептуальні засади організації ризик-менеджменту;	Лекція 8. Управління банківськими ризиками План лекції 1. Сутність та класифікація ризиків у банківській діяльності. 2. Організація управління банківськими ризиками. 3. Система ризик-менеджменту в банку. 4. Система управління кредитним ризиком у банківських установах.	2/0,25

Продовження табл. 5

1	2	3
- методичний інструментарій оцінки та управління ризиками банківської діяльності; - нормативні акти, які регламентують ризик-менеджмент в Україні.	5. Методи управління ризиком незбалансованої ліквідності в банку. 6. Система управління валютним ризиком в банках. Список рекомендованих джерел: Нормативно-правові акти: 3, 5, 8, 13, 16, 19, 24. Основний: 28-31. Додатковий: 32-34, 38. Інтернет-джерела: 43-58.	
Вміти: - опрацьовувати нормативно-правові акти, які регламентують організацію та функціонування банківського ризик-менеджменту; - застосовувати набуті теоретичні знання в системі оцінки та мінімізації різних видів ризиків банківської діяльності; - використовувати методичний інструментарій управління банківськими ризиками.	Практичне заняття 8. Концептуальні засади управління банківськими ризиками <i>Питання для обговорення:</i> Розкрийте зміст, класифікацію та методи оцінювання ризиків у банківській сфері. Опишіть сутність та складові елементи управління банківськими ризиками. Які особливості управління різними видами ризиками банківської діяльності: кредитний, валютний ризик, ризик незбалансованості активів. Охарактеризуйте існуючі механізми та інструментарій мінімізації банківських ризиків. <i>Які види ризику банківської діяльності характерні в умовах запровадження воєнного стану в Україні? * Нормативно-правова база ризик-менеджменту в сучасній Україні в умовах повномасштабного вторгнення військ РФ. *</i> <i>Завдання та проблемні ситуації:</i> Завдання № 1. Засвоєння термінології: банківські ризики, невизначеність, фінансові ризики, функціональні ризики, ризики неліквідності, ринкові ризики, процентний ризик, ризик-менеджмент, хеджування, деривативи форвардна валютна угода; ціна форвардного контракту, валютний «своп», види «свопів», валютний опціон тощо. Завдання № 2. Вирішення та перевірка ситуаційних завдань. Завдання № 3. Заслуховування та захист індивідуальних завдань та наукових повідомлень. * <i>Тестування за темою.</i>	2/0,05
	Самостійна робота студентів Вивчення теоретичного матеріалу (опрацювання лекційного матеріалу та додаткової джерел) підготовка до практичного заняття. <i>Питання для самостійної роботи (підготовки):</i> 1. Більш детальне опрацювання нормативно-правової бази стосовно банківського ризик-менеджменту (Методичні рекомендації щодо організації та функціонування систем ризик-менеджменту в банках України, Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями, Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах, Постанова Правління НБУ «Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану» тощо).	7/12

Продовження табл. 5

1	2	3
	2. Науково-перспективні світові та вітчизняні концепції управління банківськими ризиками. 3. Підготовка індивідуальних завдань та наукових повідомлень.	
Знати: - зміст поняття «банківська ліквідність» в контексті фінансового менеджменту; - методологічні засади управління ліквідністю банку на макро- і мікрорівні; - методи оцінки стану ліквідності банку; стратегії управління ліквідністю банку та умови їх застосування.	Лекція 9. Управління ліквідністю банку План лекції 1. Сутність банківської ліквідності, її принципи і функції. 2. Управління ліквідністю у банківських установах. 3. Еволюція підходів до визначення банківської ліквідності. 4. Методи управління ліквідністю банку. 5. Способи визначення потреби банку в ліквідних коштах. Список рекомендованих джерел: Нормативно-правові акти: 3, 9, 19, 24. Основний: 28-31. Додатковий: 32-33, 38. Інтернет-джерела: 43-58.	2/0,25
Вміти: - застосовувати методи управління ліквідністю банку на макро- і мікрорівні; - оцінювати стан ліквідності банку, обирати способи врегулювання надлишкової та недостатньої ліквідності банку й прийнятні для банку стратегії управління його ліквідністю; - обґрунтовувати оперативні, тактичні та стратегічні рішення в системі банківського менеджменту.	Практичне заняття 9. Концептуальні засади управління ліквідністю банків <i>Питання для обговорення:</i> Розкрийте зміст понять «ліквідна позиція банку» та «розрив ліквідності». Які фактори визначають рівень банківської ліквідності? У чому полягає суть «золотого банківського правила» та які недоліки використання цього підходу в сучасній практиці? Охарактеризуйте підходи до управління ліквідністю банку: «стратегія управління активами», «стратегія управління пасивами», «стратегія управління активами-пасивами». У чому полягають недоліки використання коефіцієнтного методу для оцінювання потреби банку у ліквідних коштах? Охарактеризуйте спосіб оцінювання потреби банку у ліквідних коштах, відомий як метод джерел і напрямів використання коштів. * Охарактеризуйте спосіб оцінювання потреби банку у ліквідних коштах, відомий як метод структури коштів. * <i>Завдання та проблемні ситуації:</i> Завдання № 1. Засвоєння термінології: ліквідність банку, ліквідна позиція банку, депозитний сертифікат овернайт, інструменти постійного доступу, екстрена підтримка ліквідності банку, кредит овернайт, кредит рефінансування, ліквідність активу, тендер з підтримання ліквідності банку, управління ліквідністю банку, метод структури коштів, коефіцієнтний метод оцінки ліквідності тощо. Завдання № 2. Вирішення та перевірка ситуаційних завдань. Завдання № 3. Заслуховування та захист індивідуальних завдань та наукових повідомлень. * <i>Тестування за темою.</i>	2/0,5

Продовження табл. 5

1	2	3
	Самостійна робота студентів Вивчення теоретичного матеріалу (опрацювання лекційного матеріалу та додаткової джерел) підготовка до практичного заняття. <i>Питання для самостійної роботи (підготовки):</i> 1. Більш детальне опрацювання нормативно-правової бази стосовно ліквідності банків (Закон України «Про банки і банківську діяльність», Положення про застосування Національним банком України стандартних інструментів регулювання ліквідності банківської системи тощо). 2. Науково-перспективні світові та вітчизняні концепції управління ліквідністю банку. 3. Підготовка індивідуальних завдань та наукових повідомлень.	7/10
Знати: - зміст, склад та класифікацію доходів, витрат й фінансових результатів діяльності банку; - методологічні засади управління фінансовими результатами банку; - методику виявлення резервів росту доходів і прибутку та зниження витрат банку; - показники, що характеризують загальну рентабельність діяльності банку, прибутковість певних напрямів його діяльності і видів банківських продуктів.	Лекція 10. Управління фінансовими результатами діяльності банку План лекції 1. Фінансовий результат діяльності банку: сутність, види, складові. 2. Управління доходами банківської установи. 3. Система управління витратами банків. 4. Управління розподілом та використанням прибутку банку. Список рекомендованих джерел: Нормативно-правові акти: 3, 11, 19, 24. Основний: 28-31. Додатковий: 32-33, 38. Інтернет-джерела: 43-58.	2/0,25
Вміти: - проводити аналіз доходів, витрат прибутковості (збитковості) банку та використовувати його результати в процесі управління фінансовими результатами діяльності банку; - оцінювати ефективність управління фінансовими результатами банку та визначати рівень прибутковості певних напрямів його діяльності та банківських продуктів (послуг).	Практичне заняття 10. Концептуальні засади управління доходами, витратами та фінансовими результатами діяльності банків <i>Питання для обговорення:</i> Класифікація доходів та витрат банку. Розкрийте зміст підходів щодо управління доходами банківських установ: консервативний, агресивний, поміркований. Методичний інструментарій управління витратами банківських установ. Які існують підходи до розрахунку показників рентабельності банків. <i>Нормативно-правові аспекти розподілу та використання банківського прибутку. * Яка найбільш характерна структура доходів банків в Україні? *</i> <i>Завдання та проблемні ситуації:</i> Завдання № 1. Засвоєння термінології: доходи банку, витрати банку, прибуток (збиток), спеціальні банківські резерви, адміністративні витрати, роялті, рентабельність активів (капіталу).	2/0,5

Продовження табл. 5

1	2	3
	Завдання № 2. Вирішення та перевірка ситуаційних завдань. Завдання № 3. Заслуховування та захист індивідуальних завдань та наукових повідомлень.* Тестування за темою.	
	Самостійна робота студентів Вивчення теоретичного матеріалу (опрацювання лекційного матеріалу та додаткової джерел) підготовка до практичного заняття. Питання для самостійної роботи (підготовки): 1. Більш детальне опрацювання нормативно-правової бази стосовно ліквідності банків (Закон України «Про банки і банківську діяльність»; Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг; Положення про організацію бухгалтерського обліку в банках України; Положення про порядок формування та зберігання обов'язкових резервів банками України та філіями іноземних банків в Україні, План рахунків бухгалтерського обліку банків України та Інструкція про його застосування тощо). 2. Науково-перспективні світові та вітчизняні концепції управління доходами, витратами та фінансовими результатами діяльності банків. 3. Підготовка індивідуальних завдань та наукових повідомлень.	7/12

* виділені курсивом питання (≈20%), розглядаються із застосуванням інтерактивних методів навчання (моделювання ситуацій, «мозковий штурм», метод кейс-стаді, ділові та рольові ігри, дебати, робота в малих групах, проведення відео-конференцій, вебінари, застосування елементів змішаного навчання тощо).

Під час практичних заняття вибірково використовуються активні методи організації навчального процесу зокрема: практичні вправи, ситуаційні завдання, кейси, індивідуальні завдання, ділові ігри, тести.

Розділ 4. Оцінювання результатів навчання здобувача

Форми оцінювання студентів:

Поточне оцінювання: оцінювання здійснюється впродовж семестру шляхом запровадження навчально-методичного інструментарію з використанням активних методів і технологій організації навчального процесу, зокрема:

- практичні вправи та завдання – наведені методичні вказівки, приклади розв'язування і комплекс завдань для роботи в аудиторії, вирішення яких сприятиме формуванню знань широкого діапазону словникового запасу (у т.ч. фахової термінології), необхідного в академічній і професійній сферах; граматичних структур, необхідних для гнучкого вираження відповідних понять, а також для розуміння і продукування широкого кола текстів професійного спрямування; правил синтаксису іноземної мови, що вивчається, щоб мати можливість розпізнавати і продукувати широке коло текстів; мовних форм, властивих офіційному та розмовному регістрам професійного мовлення;

- ситуаційні вправи – завдання, вирішення та обговорення яких дозволятиме знайти способи вирішення актуальних проблем і спонукатиме студентів до чіткої аргументації власної позиції відносно актуальних тем спеціальності;

- кейси, індивідуальні завдання – вирішення яких сприяє опануванню механізмів прийняття рішень на конкретних прикладах з практики бізнесу, відпрацювання типових схем вирішення проблемних ситуацій і вироблення самостійного індивідуального підходу;

- тестові завдання – вирішення яких закріплює лексико-граматичні знання, необхідні для формування комунікативної компетенції;

- ділові ігри – у ході проведення яких створюються сприятливі можливості творчого та емоційного залучення учасників до ділових відносин, максимально наближених до реалій функціонування банківських установ;

- презентації – завдання, спрямовані на розвиток вміння виступати з підготовленими індивідуальними виступами щодо широкого кола професійних тем;

- інші інтерактивні методи навчання.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті, за результатами виконання поточних завдань, а також передбачає оцінювання володіння студентами лексико-граматичним матеріалом з кожної теми.

Семестрову кількість балів формують бали, отримані в процесі засвоєння матеріалу, практичних занять та самостійної роботи впродовж семестру за накопичувальною сумою від 0 до 100 балів за всіма видами робіт, передбаченими з даної дисципліни за темами (в тому числі враховуються результати тематичного тестування).

Таблиця 6

Структура підсумкової оцінки за накопичувальною системою з навчальної дисципліни «Банківський менеджмент» (форма підсумкового контролю – екзамен)

Види навчальної діяльності здобувача		Розподіл балів
Поточний контроль	Робота на навчальних заняттях (семінарських, практичних, контактних заняттях, заняттях у дистанційному режимі)	до 45 балів
	Виконання та захист індивідуальних завдань самостійної роботи	до 20 балів
	Представлення результатів науково-дослідних робіт здобувача: 1. Участь у студентських олімпіадах, конкурсах наукових робіт, грантах, науково-дослідних проектах. 2. Публікація наукових статей, тез доповіді на конференціях. 3. Проходження рекомендованих (самостійно обраних) додаткових курсів які можна зарахувати як результати неформальної / інформальної освіти.	Додаткові (заохочувальні) бали (до 15 балів)
	Виконання завдань підсумкового модульного контролю	до 20 балів
Семестрова кількість балів		до 100 балів
Кількість балів за результатами семестрового контролю (екзамену)		до 100 балів
Загальна підсумкова кількість балів (оцінка) з навчальної дисципліни		до 100 балів

Студент не допускається до екзамену, якщо семестрова кількість балів менше за 60 балів.

Таблиця 7

Узагальнений розподіл балів за формами контролю

Кількість балів за темами										Підсумковий модульний контроль, кількість балів	Семестрова кількість балів (разом)	Екзамен, кількість балів
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10			
Мінімальна кількість балів												
3	4	4	7	7	7	7	7	7	7	10	60	60
Максимальна кількість балів												
6	8	8	11	11	11	11	11	11	12	20	100	100

Підсумковий контроль знань студентів (екзамен) проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі. Підсумковий контроль проводиться у формі письмового семестрового екзамену в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою, і в терміни, встановлені навчальним планом. Екзамен проводиться згідно з розробленими та затвердженими білетами, або у формі підсумкового тестування. Оцінка за екзамен виставляється студенту за 100-бальною шкалою.

Оцінювання здійснюється за національною шкалою – «відміно», «добре», «задовільно», «незадовільно» та за шкалою ECTS.

Таблиця 8

Шкала переведення балів, отриманих студентом

90-100	Відмінно /Excellent
75-89	Добре /Good
60-74	Задовільно /Sufficient
0-59	Незадовільно / Failed

Розділ 5. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

Викладання навчальної дисципліни «Банківський менеджмент» забезпечено відповідними засобами, завдяки яким досягаються визначені мета і результат навчання у межах навчального процесу, а саме:

1. Мультимедіа, проекційна апаратура (проектори, екрани, смартдошки тощо).
2. Технічні засоби (відеозаписи та ін.).
3. Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі.
4. Програмне забезпечення (для підтримки дистанційного навчання, формування та використання обліково-звітної та аналітичної інформаційної підтримки розробки та прийняття стратегічних управлінських рішень).
5. Інформаційно-комунікаційні системи.

Розділ 6. Список рекомендованих джерел

Нормативні та інструктивні матеріали

1. Додаток до міжнародних стандартів контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг : Рада з Міжнародних стандартів аудиту та надання впевненості. Офіц. вид. 2020 р. Ч. 3. URL : <https://zakon.help/article/dodatok-do-mizhnarodnykh-standartiv-audytu-chastyna-3-msa-audy-tstandarty-audytu?menu=273>
2. Інструкція про порядок регулювання діяльності банків в Україні : Постанова Правління Національного банку України від 28.08.2001 р. № 368. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01#Text>
3. Інструкція про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України : Постанова Правління Національного банку України від 24.10.2011 р. № 373. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1288-11#Text>
4. Методичні рекомендації щодо організації корпоративного управління в банках України : Рішення Правління Національного банку України від 03.12.2018 р. № 814-рш. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/vr814500-18#Text>
5. Методичні рекомендації щодо організації та функціонування систем ризик-менеджменту в банках України : Правління Національного банку України від 02.08.2004 р. № 361. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0361500-04#Text>
6. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг : Рада з Міжнародних стандартів аудиту та надання впевненості. Офіц. вид. 2020 р. Ч. 1. URL : <https://zakon.help/article/mizhnarodni-standarty-kontroliu-iakosti-audytu-2020-ch-1?menu=273>
7. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг : Рада з Міжнародних стандартів аудиту та надання впевненості. Офіц. вид. 2020 р. Ч. 2. URL : <https://zakon.help/article/mizhnarodni-standarty-kontroliu-iakosti-audytu-msa->

[standarty-audytu-chastyna-2?menu=273](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16#Text)

8. Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями : Постанова Правління Національного банку України від 30.06.2016 р. № 351. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16#Text>
9. Положення про застосування Національним банком України стандартних інструментів регулювання ліквідності банківської системи : Правління Національного банку України від 17.09.2015 р. № 615. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0615500-15#Text>
10. Положення про здійснення банками фінансового моніторингу : Постанова Правління Національного банку України від 19.05.2020 р. № 65. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0065500-20#Text>
11. Положення про організацію бухгалтерського обліку в банках України : Постанова Правління Національного банку України від 04.07.2018 р. № 75. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0075500-18#Text>
12. Положення про організацію внутрішнього аудиту в банках України : Постанова Правління Національного банку України від 10.05.2016 р. № 311. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0311500-16#Text>
13. Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах : Постанова Правління Національного банку України від 11.06.2018 р. № 64. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0064500-18#Text>
14. Положення про порядок визначення рейтингових оцінок за рейтинговою системою CAMELS : Постанова Правління Національного банку України від 08.05.2002 р. № 171. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0171500-02#Text>
15. Положення про порядок подання відомостей про структуру власності банку : Постанова Правління Національного банку України від 21.05.2015 р. № 328. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0328500-15#Text>
16. Положення про порядок попередньої кваліфікації осіб, які можуть брати участь у виведенні неплатоспроможних банків з ринку, та погодження набуття ними участі в банках : Постанова Правління Національного банку України від 24.12.2015 р. № 942. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0942500-15#Text>
17. Положення про порядок регулювання діяльності банківських груп : Постанова Правління Національного банку України від 20.06.2012 р. № 254. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1178-12#Text>
18. Положення про порядок формування та зберігання обов'язкових резервів банками України та філіями іноземних банків в Україні : Постанова Правління Національного банку України від 11.12.2014 р. № 806. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0806500-14#Text>
19. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>
20. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності : Закон України від 11.09.2003 р. № 1160-IV. URL :

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1160-15#Text>

21. Про Національний банк України : Закон України від 20.05.1999 р. № 679-XIV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>
22. Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану : Постанова Правління Національного банку України від 24.02.2022 р. № 18. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0018500-22#Text>
23. Про Стратегію сталого розвитку України до 2030 року : Проект Закону України від 07.08.2018 р. № 9015. URL : <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=64508&pf35401=462260>
24. Про страхування : Закон України від 18.11.2021 р. № 1909-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text>
25. Про схвалення основних (стратегічних) напрямів діяльності банків державного сектору на період воєнного стану та післявоєнного відновлення економіки : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 07.05.2022 р. № 356-р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/356-2022-%D1%80#Text>
26. Про фінансові послуги та фінансові компанії : Закон України від 14.12.2021 р. № 1953-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20#Text>
27. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року : Указ Президента України від 30.09.2019 р. № 722/2019. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>

Основний

28. Банківський менеджмент : навч. посіб. / В. В. Зянько, І. Ю. Єпіфанова, Н. О. Коваль, Л. М. Ткачук ; 3-тє вид., доп. Вінниця : ВНТУ, 2022. 170 с. URL : <https://ir.lib.vntu.edu.ua/handle/123456789/35196>
29. Банківський менеджмент : підручник / О. А. Кириченко, В. І. Міщенко, В. П. Щербань, А. П. Яценюк. Київ : Знання, 2005. 831 с.
30. Довгань Ж. М. Менеджмент у банку : підруч. Тернопіль : Економічна думка, 2017. 512 с. URL : <http://dspace.wunu.edu.ua/jspui/handle/316497/29786>
31. Ставерська Т. О., Макогон В. В. Фінансовий менеджмент в банку : навч. посіб. Харків : Державний біотехнологічний університет, 2024. 364 с. URL : https://www.researchgate.net/profile/Makohon-Vitaliy/publication/380268518_Financial_management_in_the_bank/links/663335b47091b94e93ea7f01/Financial-management-in-the-bank.pdf

Додатковий

32. Банківський менеджмент: інноваційні концепції та моделі : монограф. / За заг. та наук. ред. Л. О. Примостки. Київ : КНЕУ, 2017. 380 с. URL : <https://ir.kneu.edu.ua/items/119d7e30-d438-48d3-abf0-25925b67602f>
33. Ганзюк С. Банківський менеджмент : конспект лекцій. Кам'янське : ДДТУ, 2022. 120 с. URL : <https://www.dstu.dp.ua/Portal/Data/7/36/7-36-kl31.pdf>
34. Левицький В. В. Банківський менеджмент : конспект лекцій. Луцьк : Вежа-

- Друк, 2021. 102 с. URL : <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/21305>
35. Маначинська Ю. А., Євдошак В. І. Облік кредитних операцій банків в умовах пандемії COVID-19 // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки. Вип. І. Чернівці : 2021. С. 84–101. URL : <http://herald.chite.edu.ua/content/download/archive/2021/v1/6.pdf>
36. Маначинська Ю. А., Євдошак В. І., Романчук А. І. Банківська система України: фінансово-економічні та облікові аспекти в контексті МСФЗ // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент. Вип. 37. Одеса : МГУ, 2019. С. 99–107. URL : <http://jnas.nbu.gov.ua/article/UJRN-0001033284>
37. Рилєєв С. В., Щавинська О. В. Інтернет-банкінг в системі розвитку банківських послуг // Творчий пошук молоді – курс на ефективність : Матеріали Х міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, м. Хмельницький, 21 березня 2019 р. Хмельницький : Хмельницький кооперативний торговельно-економічний інститут, 2019. С. 115-118. URL : <http://rps.chtei-knteu.cv.ua:8585/jspui/handle/123456789/2293>
38. Ставерська Т. О., Макогон В. В., Микитась А. В. Фінансовий менеджмент в банку : навч. посіб. Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2024. 364 с. URL : <https://repo.btu.kharkov.ua/handle/123456789/51547>
39. Фінансовий менеджмент у банку : навч. посіб. / Т. О. Журавльова, Ю. П. Макаренко, Л. Л. Турова, А. Ю. Сірко. Дніпро : Пороги, 2021. 360 с. URL : <https://dspace.onu.edu.ua/items/69fcdf8e-2637-4cd3-9528-820de612057c>
40. Serhii Rylieiev, Olga Shchavinska Banking System Ways of Modernization: Foreign Tendencies // Модернізація економіки: сучасні реалії, прогнози, сценарії та перспективи розвитку: Матеріали І міжнародної науково-практичної конференції, м. Херсон, 25-26 квітня 2019 р. Херсон : Херсонський національний технічний університет, 2019. С. 666–669. URL : <http://rps.chtei-knteu.cv.ua:8585/jspui/handle/123456789/2292>
41. Serhii Rylieiev, Olga Shchavinska Ukrainian Banking System Using Experience of OTP Bank Romania // Збірник наукових праць Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту. Серія : Екон. науки. № 14. Хмельницький : ХКТЕІ, 2019. С. 137–144. URL : <http://rps.chtei-knteu.cv.ua:8585/jspui/handle/123456789/1226>
42. Svitlana Luchyk, Vasil Luchyk, Marharyta Luchyk, Yulia Manachynska, Volodymyr Yevdoshchak, Konon Bagrii Analytical Model of Deposit Portfolio Optimization in Ukrainian Banks // 10th International Conference on Advanced Computer Information Technologies, 16 September 2020. Deggendorf, Germany. Deggendorf : IEEE, 2020. PP. 666–669. URL : <https://ieeexplore.ieee.org/abstract/document/9208870>

Інтернет-ресурси

43. Асоціація банків України : офіц. веб-сайт. URL : <https://aub.org.ua/>
44. Асоціація «Незалежна асоціація банків України» : офіц. веб-сайт. URL :

<https://nabu.ua/>

45. Верховна Рада України : офіц. Державний сайт України. URL : <https://www.rada.gov.ua/>
46. Державна податкова служба України : офіц. Державний сайт України. URL : <https://tax.gov.ua/>
47. Державна регуляторна служба України : Державний сайт України. URL : <https://www.drs.gov.ua/>
48. Державна служба статистики України : офіц. Державний сайт України. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua/>
49. Державна служба фінансового моніторингу України : офіц. Державний сайт України. URL : <https://fiu.gov.ua/>
50. Журнал «Visnyk of the National Bank of Ukraine» : офіц. Державний сайт України. URL : <https://journal.bank.gov.ua/>
51. Міністерство фінансів України : офіц. Державний сайт України. URL : <https://www.mof.gov.ua/>
52. Науковий журнал «Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту» : офіц. веб-сайт. URL : <http://herald.chite.edu.ua/>
53. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : офіц. Державний сайт України. URL : <http://www.nbuv.gov.ua/>
54. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку : офіц. Державний сайт України. URL : <https://www.nssmc.gov.ua/>
55. Національний банк України : офіц. Державний сайт України. URL : <https://bank.gov.ua/>
56. Українське агентство фінансового розвитку : офіц. інформаційно-аналітичний портал. URL : <https://ufin.com.ua/>
57. European Bank for Reconstruction and Development : official website. URL : <https://www.ebrd.com/home>
58. International Bank for Reconstruction and Development : official website. URL : <https://www.worldbank.org/>

*Рекомендовані курси для самостійного опанування в рамках формальної /
інформальної освіти*

59. Відкритий онлайн-курс «Основи корпоративних фінансів, частина 1» : платформа онлайн-курсів України «Prometheus». URL : https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Illinois+CF_I101+2023_T3
60. Відкритий онлайн-курс «Просто про гроші» : платформа онлайн-курсів України «Prometheus». URL : <https://apps.prometheus.org.ua/learner-dashboard/>
61. Відкритий онлайн-курс «Фінансовий менеджмент» : платформа онлайн-курсів України «Prometheus». URL : https://prometheus.org.ua/course/course-v1:NAUKMA+101+2014_T2
62. Відкритий онлайн-курс «Фінанси для нефінансистів» : платформа онлайн-курсів України «Prometheus». URL : <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/finance-for-beginners/>

Додаток № 1 до програми / робочої програми

Перелік індивідуальних завдань з навчальної діяльності

Види індивідуальних завдань з навчальної діяльності «Банківський менеджмент»:

- реферати (та інші завдання реферативного та аналітичного-оглядового характеру), в яких здобувач вищої освіти розкриває тему завдання з використанням навчальної та наукової літератури;
- структурований або неструктурований кейс, ситуативна вправа, групове практичне або дослідницьке завдання;
- підготовка до тесту або опитування за темою практичного заняття;
- рольова гра, ділова гра, моделювання, виконання групового практичного завдання;
- тренажерні вправи, під час яких здобувач вищої освіти виконує індивідуальне або групове практичне завдання.

Додаток № 2 до програми / робочої програми

Питання для самостійної роботи здобувача

1. Управління системою внутрішніх факторів формування грошових потоків банку.
2. Управління рухом та джерелами грошових коштів банку.
3. Формування та управління прибутком банку.
4. Управління формуванням та розподілом прибутку банку.
5. Управління фінансовими результатами банку.
6. Управління фінансовими результатами діяльності банку на підставі маржинального аналізу.
7. Управління операційним прибутком банку.
8. Управління оборотними активами банку.
9. Управління необоротними активами банку.
10. Дебіторська заборгованість в системі фінансового управління.
11. Управління та оптимізація структури капіталу банку.
12. Методи визначення та управління вартістю капіталу.
13. Порядок формування та управління власним капіталом банку.
14. Особливості формування та управління позиковим капіталом.
15. Управління ліквідністю та платоспроможністю банку.
16. Управління фінансовою стабільністю банку.
17. Оцінка та управління фінансовою стійкістю банку.
18. Управління діловою активністю банку.
19. Управління рентабельністю банку.
20. Управління кредиторською заборгованістю банку.
21. Діагностика ймовірності банкрутства підприємства та управління його неплатоспроможністю.
22. Фінансові аспекти санації підприємства-боржника.
23. Оцінка ефективності антикризового фінансового управління.
24. Управління кредитоспроможністю банку.
25. Управління інвестиційною привабливістю банку.
26. Управління портфельними інвестиціями банку.
27. Управління реальними інвестиціями банку в системі формування фінансових результатів.
28. Реструктуризація банку в системі антикризового фінансового управління.
29. Дивідендна політика в системі управління фінансовою діяльністю банку.
30. Оцінка та управління фінансовими ризиками банку.

Додаток № 3 до програми / робочої програми
Зразок екзаменаційного білету

ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ДЕРЖАВНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Кафедра фінансів, обліку і оподаткування

Екзаменаційний білет № 1
з дисципліни «Банківський менеджмент»
для студентів 1 курсу ОС «магістр» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок» всіх форм навчання

Критерії оцінювання

№ завдання	Максимальна кількість балів
1	40
2	20
3	40

Завдання №1. Тестова перевірка знань студентів (проводиться на сервері дистанційного навчання Moodle, максимальна кількість балів, яку можна отримати за виконання даного завдання – 40 балів).

Завдання №2. Комплексна перевірка теоретичних знань студентів. (передбачає повну ґрунтовну відповідь у формі есе, максимальна кількість балів, яку можна отримати за виконання даного завдання – 20 балів).

Управління кредитним портфелем комерційного банку.

Завдання №3. Аналітично-розрахункове завдання (передбачає розв’язок задачі; максимальна кількість балів, яку можна отримати за виконання даного завдання – 40 балів).

На наведених даних визначить ймовірність настання банкрутства підприємства використовуючи тест Лису. За результатами оцінок здійснити висновки та пропозиції.

млн. грн

Показники	Попередній період	Звітний період
1. Вартість активів	360	375
2. Оборотні активи	225	240
3. Ринкова вартість власного капіталу	142	155
4. Позиковий капітал	218	220
5. Виручка від реалізації продукції	473	498
6. Прибуток від операційної діяльності	37	46
7. Нерозподілений прибуток	11	16